

300 jaar straatverlichting

Oostende. Avenue Léopold.

Een van de eerste gaslantarens uit de voorbije eeuw die omheen de Leopold II-laan stonden (circa 1900).

In Oostende is er de jongste tijd veel te doen omtrent de eventuele verbetering of verfraaiing van de openbare verlichting. Interessant in dat verband is te weten hoe het vroeger was gesteld met het "straatmeubilair" waarover een en ander staat te lezen in het boek "Gas, elektriciteit en water in Oostende", van de hand van André Vandenaauwele (1982).

De eerste straatverlichting werd in Oostende in 1668 aangebracht. Doch het onderhoud van die olielampen kostte te veel en na 1682 waren er nog enkel een paar lampen die over het stadhuis hingen, die 's avonds ontstoken werden. Doch 's zomers en bij maneschijn werden die lichtpunten ongemoeid gelaten.

In het historisch werk van BOWENS over Oostende staat te lezen dat in al de straten stadslantarenen werden gehangen omdat gezien de grote menigte volk, met gerustheid zou kunnen uitgegaan. Moeten wij daaruit konkluderen dat na 1682 de mensen 's avonds niet meer buitenkwamen? Zo bleef het een eeuw lang. In 1782 werden opnieuw straatlantaarns (een 56-tal) op de straathoeken geplaatst.

Die olielampen werden in de tweede helft van de vorige eeuw vervangen door gaslantarens. De laatste van de gaslantarens stonden in de omgeving van de Sint Jozefskerk en werden in 1961 weggenomen.

Elektriciteit

Vanaf 1900 werd er hier en daar geëxperimenteerd met lampen gevoed door elektriciteit. Een viertal hoge palen met elektrisch licht konden aldus bewonderd op het Wapenplein. Ze waren zo lelijk als veel van onze huidige pilonen. Sommige lantarens, later geplaatst, waren dan toch iets sierlijker. Zo onder andere nabij het Koninklijk Chalet waar de vierarmige kandelaars zelfs een kroontje ter versiering bijkregen. Deze lantarens hadden nog gediend als gasverlichting. Ook werden er grote vierarmige verlichtingspalen geplaatst op het Wapenplein, langs de Zeedijk en langs de grote banen. Van deze grote lantarens die in 1952 wegge-

nomen werden, kan men er nog een paar van zien in de Koninginnelaan wanneer men in de richting van het "Bosje" wandelt. De vier armen werden evenwel weggenomen.

De beroemdste lantarens was deze die in het midden van het Bosje stond (waar de twee wegen samenkwamen nabij de huidige watertoren). Hoeveel afspraken zijn er niet gemaakt "oender de lantarens in 't Bosje"?

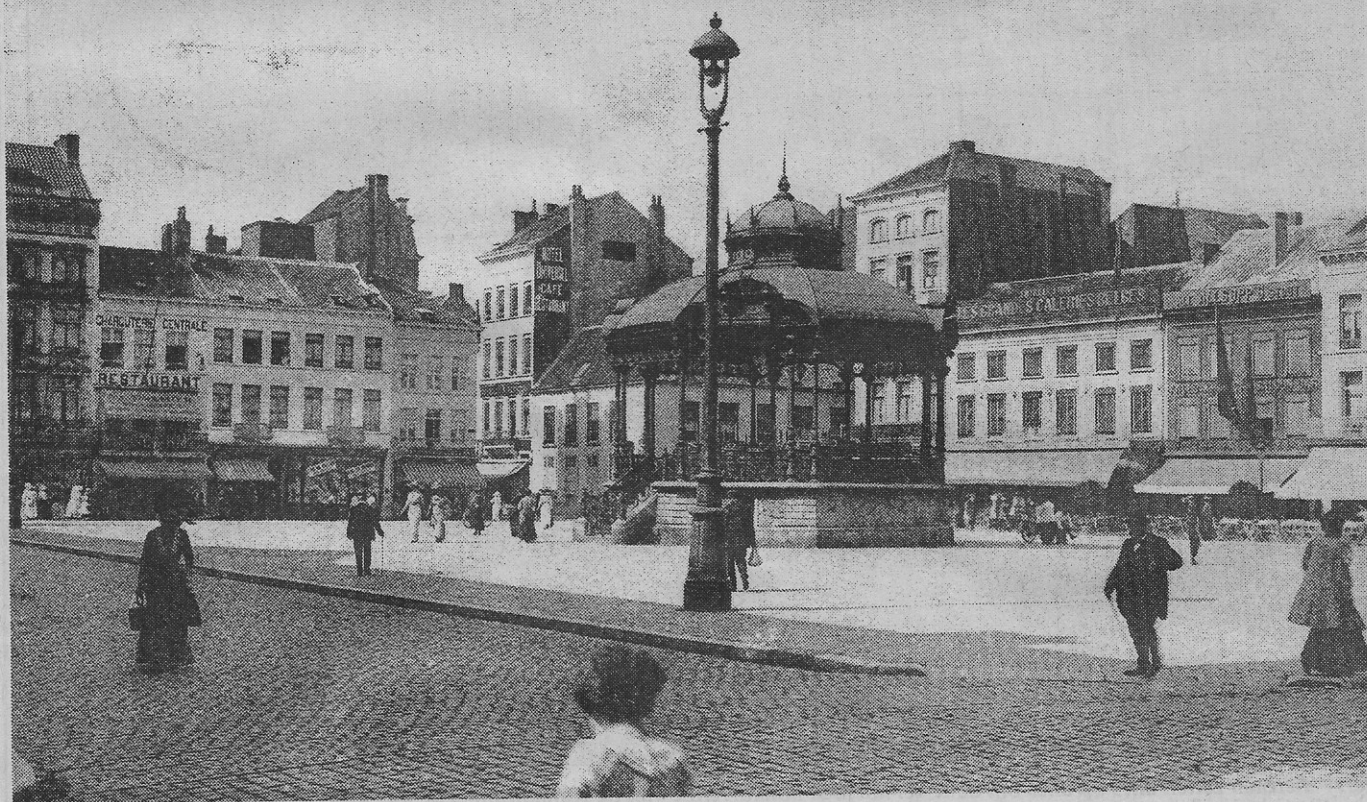
Nog even denken we ook aan de oorlogen toen geen enkele straatverlichting gedurende 4 jaar toegelaten was. Men kan het zich voorstellen dat het in de duisternis en bij potdikke mist vaak onmogelijk was de weg te vinden.

Omer Vilain

De prachtige vierarmige gaslantarens nabij het Koninklijk Chalet met boven iedere lamp een koninklijk kroontje. Men ziet dat de Koning in Oostende verblijft aan de nationale vlag die wappert en schuilhuisje van de wacht nabij de trap (circa 1905).

34. OSTENDE. — Place d'Armes.

De eerste elektriciteitslantarens op het Wapenplein (1907).